

ÎNCUIE UȘA, IUBITULE I de Dumitru Solomon • TEATRUL "AL DAVILA" din PITEȘTI • Data reprezentației: 4 aprilie 1999 • Regia: Matei Varodi • Scenografia: Mugur Pascu • Ilustrația muzicală: Vicențiu Perniu • Distribuția: Petre Dumitrescu (Coriolan), Luminița Borta (Carmen), Petrișor Stan (Saddam), Aida Stan (Narcisa), Dumitru Drăgan (Angelo), Comelia Niculescu (Clotilda), Ileana Zămescu (Camerista), Radu Coriolan (Cotumeanu), Emilian Cortea (Mecanicul Bergson), Andreea Raicu (Polițista I), Tudorița Popescu (Polițista II).

mulțumită ritmului destul de "strâns". Nu asistăm chiar la cascada de confuzii, recunoașteri și din nou confuzii care s-ar fi cerut, dar ne amuzăm

momente prea devreme, "poanta" unei apariții ș.a.m.d. Actorii joacă în genere dezinvolt, cu plăcere (poate, unde se socotesc și autori?), veritabile

suficient la întâmplările vesele de pe scenă ca să trecem cu vederea mici erori cum ar fi construcția inabilă a decorului, ce lasă descoperit fundalul scenei, dezvăluind astfel, cu câteva

"numere" comice oferind Emilian Cortea, Luminița Borta, Petrișor Stan, Ileana Zămescu, Radu Coriolan, Comelia Niculescu.

Oricum, și la Național, și la Teatrul "Al. Davila", publicul se amuză copios, dovedind că, "mecanică" sau nu, comedia rămâne, cum zicea odată titlul unui film, rege. Chiar și în republicile constituționale.

Alice Georgescu

Leonce și Lena

Un destin bizar

foto: Mihail Cratofil

Despre soarta piesei **Leonce și Lena** pe scenele românești se poate spune că a fost/este în

tenței omenești (vezi **Moartea lui Danton** și **Woyzeck**). Or, surpriza pe care o aducea **Leonce și Lena**, piesă

același timp bună și rea. Bună - pentru că a avut parte la prima sa reprezentare în România, prin anii '70, de un spectacol realizat de Liviu Ciulea la Teatrul "Bulandra"; un spectacol pe care, am impresia, nimeni dintre cei ce l-au văzut nu l-a putut uita. Recunosc că și mie îmi stăruie în memorie poezia și hazul acelei montări, ce lansă în circuitul teatral autohton un autor care, mort în 1837, la numai 24 de ani, era cunoscut ca un dramaturg de neobișnuită forță, dar cu o viziune mai degrabă sumbră asupra istoriei și a exis-

dului etc. - pe scurt, al mai tuturor curentelor "revoluționare" ale secolului XX. Ca să revin însă la soarta piesei în România, trebuie spus că, în afara unei montări semnate de Radu Dinulescu la Baia Mare acum un deceniu și jumătate, textul a inspirat foarte puține alte spectacole. De fapt, doar vreo două, nu tocmai memorabile. Lucru ciudat în cazul unei scrieri atât de încântătoare.

Nu s-ar putea spune că montarea de la Ploiești (menită a marca aniversarea a 50 de ani de existență a teatrului din urbe) contrazice această soartă vitregă. Cei doi regizori au izbutit performanța de a face piesa nu numai aproape de neînțeles pe o bună porțiune din desfășurarea ei, ci și teribil de plictisitoare, lipsind-o și de nerv, și de umor, și de lirism, și de cinism (prezente, toate, în pagina scrisă). Un decor derutant, parcă improvisat din recuzita găsită în magazie, nu a ajutat nici el prea mult întreprinderii, umbrind cumva și efectul costumelor, inteligente și expresive (culmea e că ambele "compartimente" poartă aceeași semnătură!). Cam de pe la mijlocul curgerii sale spectacolul se înviorază totuși, devine mai coerent și mai limpede, permițând privitorilor să observe că are și oarecare umor, și unele soluții inspirate. Permițându-le, mai ales, să constate că povestea fiului și a fiicei de rege pe care părinții vor să-i căsătorească fără a le cere consimțământul și care se întâlnesc întâmplător și se îndrăgostesc unul de

LEONCE ȘI LENA de Georg Büchner • TEATRUL "TOMA CARAGIU" din PLOIEȘTI • Data reprezentației: 29 aprilie 1999 • Regia: Andreea Vulpe și Cristian Juncu • Scenografia: Andreea Mincic • Ilustrația muzicală și muzica originală: Cristian Juncu • Mișcarea scenică: Mălina Andrei • Distribuția: Alexandru Pandelescu (Regele), Ioan Coman (Leonce), Isabela Iacupovică (Lena), Ilie Gâlea (Valerio), Roxana Ivanțiu (Rosetta), Nadiana Sălăgean (Guvernanta), Dumitru Palade (Învățătorul), Lupu Buznea (Predicatorul), Daniel Chirea (Primul polițist), Nicolae Năstăsia (Al doilea polițist), Fabian Gavriluțiu (Primul consilier), Sebastian Nistor (Al doilea consilier), Viorica Ștefănescu (Regina), Nicolae Nicolăescu, Nicu Mihai (Valeții).

celălalt "pe neștiute" (un basm în cheie parodică, la urma urmei) poate ascunde și sensibilitate, și sarcasm, și - în primul rând - foarte mult farmec. Această performanță i se datorează

unei tinere actrițe, Isabela Iacupovici, care, punându-și la bătaie farmecul propriu (e un fel de Carmen Galin la debut), "adună" reprezentanța în jurul ei (cu sprijinul unei alte tinere actrițe

talentate, Nadiana Sălăgean) și îi dă sens. Este tot ceea ce, mă tem, voi reține din acest spectacol.

Alice Georgescu

La cruelle époque

Tanța și Costel

Personajele cele mai populare ale lui Ion Băieșu au avut norocul de a fi lansate în lume de doi actori nu numai foarte buni, ci și foarte potriviți pentru aceste roluri. Regretații Coca Andronescu și Octavian Cotescu au datorat însă și ei - mai ales prima - mult din notorietatea lor faptului că s-au identificat cu îndrăgostii din gara Medgidia, unde azi o bodegă poartă numele „La Tanța și Costel”. Talentul lui Băieșu, vizibil mai mult în proza scurtă decât în teatru, a nemurit și personajele, și actorii. Indiscutabil, Băieșu avea talent, prea mult talent. Scria prea ușor și prindea prea bine anecdota pentru a căuta mai adânc, mai departe. În teatru, tipul de talent al lui Ion Băieșu îi va fi adus scriitorului multe satisfacții, dar probabil și regretul că nu se poate măsura cu înaintașul Caragiale și nici măcar cu contemporanul său Mazilu.

La piesele lui Băieșu râzi și le uiți. Nu mai știi despre ce era vorba în *Preșul*, sau în *Alibi*, sau în... Deși le-am văzut, ca fiecare, de multe ori. Tanța și Costel au fost personajele unei serii de scheciuri cu doi soți înduioșători și prostuți. Nu mai țineam minte nimic despre ei decât că s-au cunoscut pe peronul gării Medgidia.

Mai sunt Tanța și Costel, cum se spune, „actuali”? Dacă acesta a fost pariul actorului Vasile Toma, care a regizat spectacolul de la Galați și l-a jucat în compania Taniei Popa, pot să-i spun nîc că l-a pierdut. Și nu din cauza lui, ci a personajelor. Dacă Tipătescu și Cațavencu, ba chiar și Spirache Necșulescu al lui Mușatescu sunt vii și se simt chiar mai bine după '89, Tanța și Costel nu mai există.

Tânărul achizitor de la „Oraca” și casiera, de vreo 18 ani, ținută din scurt de părinți și obsedată de „numerar”, au intrat în vitrina muzeului. Fiind preocupați de probleme

mărunte și foarte legate de imediat, vrînd să stîmească rîsul și melancolia cu chestiuni „la zi”, Tanța și Costel nu mai au nici un corespondent în realitate. La premiera bucureșteană a spectacolului veniseră mulți tineri, liceeni și studenți, care vădit nu înțelegeau nimic. Mulți au plecat înainte de sfîrșit, ceea ce acum 20-30 de ani sigur nu se întîmpla. De altfel, sigur e că nici Ion Băieșu însuși nu le cerea Tanței și lui Costel să sfideze eremitatea precum Romeo și Julieta ori Ulise și Penelopa. În aceste condiții, regizorul avea două posibilități. Sau mai multe, cine

știe, dar eu acum nu văd decât două. Ori îi „actualiza”, prin decupajul replicilor, în momente extratextuale, pe cei doi, ceea ce ar fi fost cam greu fără să masacreze replica lui Băieșu, ori, mai simplu, îi făcea „de epocă”. Hotărît, apăsător, făcea din *Tanța și Costel* un „Memorialul durerii” de Oraca-Gostat, un Canal penitenciar Medgidia-Lehliu.

Ca orice spectator care se visează regizor, vedeam pusă problema epocii cu minte și ochi de contemporan care privește înapoi cu mînie. Cine l-a făcut pe Costel doar un Costel și pe Tanța o biată Tanță?! Contextul (materialist-dialectic și) istoric. Se putea încropi o dramă, se putea schița un fundal, un context - repet. Se putea plînge la *Tanța și Costel* așa cum s-a rîs în anii '60, când nici americanii nu veniseră, dar și rușii pleaseră, iar lumea spera că, poate, cine știe... Vasile Toma, altfel actor de talent și cu inspirație în cheia comică, a trecut pe lângă șansa de a-i ridica pentru prima oară pe Tanța și pe

Costel la nivel de simboluri ale unui timp.

Dar așa, supă călduță... cu două scaune puse în fața unei cortine lucioase de staniol, doi actori drăguți și tineri au făcut o treabă bunisooară bazată pe vitalitate. I-au făcut pe „Tanța și Costel” atemporal și totuși apăsători de vreme. Față de celebrul lor model, Toma și Popa au fost mai sprintari, mai tineri, mai nonșalanți, dar n-au trecut de divertisment, deși exista, e drept că nu în text, ci în memoria colectivă, niște material pentru asta. Păcat că lui Vasile Toma i-a lipsit o idee puternică prin care să-i răsucescă pe eroi cu fața spre un public nou într-un text care, din simpatic și modest, ar fi putut deveni, cu accentele puse altfel, provocator.

TANȚA ȘI COSTEL de Ion Băieșu • TEATRUL DRAMATIC din GALAȚI • Data reprezentației: 20 aprilie 1999 • Regia: Vasile Toma • Distribuția: Tania Popa (Tanța), Vasile Toma (Costel).

Așa cum sper că Vasile Toma știe, unui regizor, profesionist sau amator, îi trebuie mai întîi o idee. Restul e tehnică. În fapt, Vasile Toma și partenera lui, agreabilă dar nu memorabilă, i-au lăsat pe soții lui Băieșu într-un niciunde incomod, roși de timp, dar încercînd, cu atît mai nepotrivit, să-l sfideze. Tanța și Costel nu mai interesează. Vremea lor însă...

Horia Gârbea

